

Preek voor memoriazondag 25 november 2001 te Stiens
In de Grote of St. Vituskerk
Ds. U. Tjallingii

Lukas 21, 5-18

'Doch geen haar op uw hoofd zal teloor gaan; door uw volharding zult gij uw leven verkrijgen.' (18-19)

Gemeente van Jezus onze Heer,

Woorden van Jezus over het einde der tijden, in Lukas 21.
Moge er vanmorgen veel kracht uitgaan van die woorden.
Want kracht hebben we nodig als wij stilstaan bij de dood.

De dood is niet het einde der tijden, maar wel het einde van het leven.
Die twee vallen niet samen, ze zijn niet gelijk.
Wij ervaren in ons leven de bitterheid van de dood en de pijn.
Maar veel groter nog zijn de verschrikkingen bij het einde der tijden.

Jezus bevindt zich in Jeruzalem. Het Pascha-feest zit eraan te komen. En Jezus is in een bijzonder ritme terecht gekomen, waarbij hij 's nachts buiten is op de Olijfberg en overdag is Hij in de tempel. Dat gaat zo dagen en nachten achtereenvolgend, en iedere morgen wachten vele mensen Hem op aan de voet van de Olijfberg. Ze zien Hem aankomen en omringen Hem en volgen Hem als Hij de trappen opgaat naar het tempelplein.

Iedere dag onderwijst Jezus de mensen in de tempel. En ze hangen aan zijn lippen.

Is er misschien een overeenkomst tussen de mensen toen in de tempel en wij hier in deze oude kerk in deze moderne tijd? Jazeker er zijn overeenkomsten.

Mensen toen en wij nu, wij verlangen naar woorden van de Heer die ons optillen uit de bitterheid van alledag.
En een overeenkomst is ook het verlangen dat wij mensen in ons dragen om de toekomst te kennen.

Wat staat ons nog te wachten, of, wat heeft het leven nog voor ons in petto. Het verlangen om dat te weten is er in ons allemaal.

Ze vragen het Jezus: Hoe zal het gaan bij het einde der tijden?

Blij wordt je niet van het antwoord van Jezus.

Hij heeft het over allerlei verschrikkingen, oorlogen, ziekten, onlusten en vernielingen; in Jeruzalem zal geen steen op de andere blijven, de stad zal omsingeld worden en vernietigd, de mensen zullen de bergen in vluchten.

En er is nog meer: Mensen zullen vanwege hun geloof vervolgd worden door medemensen, aardse koningen zullen de strijd proberen te winnen van de hemelse koning, er zullen veel doden vallen, Jezus noemt het zelfs 'de dagen van vergelding'.

Geen toekomst om naar uit te kijken. De wereld lijkt gedoemd om aan de vernietiging ten onder te gaan.

En de verleiding is groot om te zeggen dat we er midden in zitten, midden in de vergelding, midden in de dood, midden in de vervolging.

Maar nu komt het erop aan het evangelie goed te verstaan.

Er is een groot verschil tussen wat mensen elkaar te bieden hebben en wat God de mensen biedt.

Er is een groot verschil tussen wat mensen elkaar aandoen, en wat God ons geeft.

En om dit verschil gaat het.

De verleiding is groot om luisterend naar Jezus' woorden de onheilsprofeten van onze dagen achterna te lopen. Jezus waarschuwt ook daartegen, Hij zegt: Er zullen profeten opstaan, die onder het mom van religie zeggen: Ik ben het, het einde is nabij. Daar moet je niet achteraan, zegt Jezus.

Er zullen vervolgingen en oorlogen komen, zegt Jezus. En de mensen zullen in de naam van God elkaar te lijf gaan. Maar dan komt het, dan zegt Jezus: Het zal voor u hierop uitdraaien dat u zult getuigen.

M.a.w. ons verzet tegen de vernieling van de schepping dat is ons getuigenis.

En het wordt nog spannender. Jezus zegt: Je hoeft niet van te voren te bedenken wat je zult zeggen, Ik zal je mond en wijsheid geven. En daar zullen je tegenstanders niet tegenop kunnen. Even later zal Jezus dit nog onderstrepen door te zeggen: Hemel en aarde gaan voorbij, maar mijn woorden zullen geenszins voorbij gaan.

Gemeente, ons getuigenis is het enige wapen in onze strijd tegen de vernieling van het leven.

M.a.w. onze woorden zijn onze wapens.

En goddelijke wijsheid is ons strijdplan.

En God zal het ons ingeven, we hoeven het niet zelf te bedenken.

En nu zitten we in de kern van het evangelie!

Het enige heilzame wapen tegen oorlog, dat is dialoog.

Ons enige wapen tegen conflicten en vervolging dat is het gesproken woord.

De enige weg die naar het Koninkrijk leidt dat is de weg van de goddelijke wijsheid.

Als heden ten dage de volken en de heersers en de politici dit evangelie ter harte zouden nemen, dan vindt deze wereld de koers naar Gods Koninkrijk.

Maar dit alles geldt ook in onze intieme persoonlijke levenssfeer.

Ons enige wapen tegen ziekte en ellende dat is de dialoog.

Ons enige wapen tegen geloofsstrijd en vervolging en discriminatie dat is de dialoog.

En ons enige wapen tegen de dood dat is goddelijke wijsheid.

En Jezus zegt: Als je daarin volhardt, dan weet je wat leven is.

Geen haar van je hoofd zal verloren gaan, zegt Hij.

Hier zijn we bij een bijbelvers dat al veel stof heeft doen opwaaien.

”Dat geen haar uit ons hoofd teloor gaat zonder de wil van de Vader in de hemel.”
Dit lijkt zo in tegenspraak met onze dagelijkse werkelijkheid.

Hoe dikwijls hebben we hier in onze gemeente met onze handen in het haar gezeten, bij het sterven van jonge mensen, bij de onverwachte dood van je levensgezel, of bij het sterven dat we aan zagen komen. Hoe verdrietig zijn we om de geliefden die wij niet meer kunnen aanraken, liefhebben, troosten. Hoe intens verdrietig zijn we dat er stille plekken zijn in ons persoonlijk leven, daar waar niet meer gesproken wordt, geen dialoog meer, alleen maar stilte en pijn en leegte.

Het is denk ik goed om even stil te staan bij dit moeilijke bijbelvers.
Want het is een levend woord van de Heer.

Dat geen haar op ons hoofd teloor zal gaan zonder Gods wil, dat leert ons in de allereerste plaats dat God trouw blijft.

Sowieso leert de bijbel ons allereerst Godskennis, theologie.

Ik zeg zo vaak: De bijbel is geen biologie maar theologie. Godskennis.

God is trouw, gemeente, en niets van wat in ons is gaat verloren.

Als je dat op je laat inwerken, juist op een zondag als deze, dan is het een woord vol troost en vol kracht.

Gods trouw aan al wat leeft op aarde en in de hemel.

Er is een groot verschil nogmaals tussen wat mensen elkaar te bieden hebben en wat God de mensen geeft.

En als we durven geloven, dan durven we het aan om eerst naar God te luisteren, en pas later misschien Hem om antwoord te vragen op onze problemen.

Zo begon namelijk de ontmoeting van Jezus in de tempel. De geleerden om Hem heen wezen Jezus op het feit dat de tempel rijkelijk versierd was met edelstenen en wijgeschenken. Ze wilden wel eens weten wat deze rabbi daarvan vond, en zoals zo vaak vroegen ze hem om een uitspraak.

En wat Jezus dan doet, dat is de mensen weer leren luisteren. Hij geeft ze geen klip en klaar antwoord, nee Hij zoekt zelf de dialoog, Hij wil de oren en de harten van de mensen openen, zodat goddelijke wijsheid haar weg vindt in de harten en de zielen van de mensen.

En Jezus maakt hier bovenal duidelijk dat het heil niet gezocht moet worden in de materie, maar in de wijsheid.

Gemeente, het leven kan ons zo diep verwonden, dat wij God als tegenstander ervaren. Dan wordt geloven wel heel moeilijk.

De dood kan ons zo ongenadig nabij komen, dat we alle vertrouwen verliezen in die trouwe God.

En de spanning is hoog als dichtbij een kind sterft terwijl Gods woord zegt, dat niets verloren zal gaan.

Leven en geloven lijken dan niet meer te rijmen.

Maar wie gelooft, durft de uitdaging aan.

De uitdaging om nooit de dialoog met God uit de weg te gaan.

De uitdaging om naar Gods woord te blijven luisteren, al doet het lijden ons schreeuwen van binnen.

Die uitdaging gaan we vandaag weer een en ook de komende dagen.

Het van God gegeven leven is te mooi om zomaar te kapituleren als er tegenslag is.
Het van God gegeven leven is te bijzonder om ons venster naar de hemel dicht te gooien.
Nooit de dialoog met God stilzetten.

Geloven dat is niet: Kapitulatie voor het lijden, geloven dat is overgave aan goddelijke wijsheid. En van daaruit een levensweg gaan, aan de hand van God en zijn beloften.
En houvast vinden in het geloof dat niets ons kan scheiden van Gods liefde, zelfs niet de dood.

Gemeente wij gedenken vandaag niet de dood van geliefden, maar we gedenken het leven dat ze geleefd hebben.

En velen van ons denken terug aan de dood van een geliefde, de in vorige jaren genoemd is, maar onze opdracht is te denken aan het leven dat zij hebben geleefd.

Wij moeten de dood wel serieus nemen, maar de dood vrezen is niet nodig.
Want dood en ook de prikkel van dood, ze zijn overwonnen, buitenspel gezet, door wat God ons geeft in Jezus zijn Zoon.

Enkele dagen later zal Jezus in de nacht, in de kou daar op de Olijfberg verraden worden. En wat dan volgt dood en verrijzenis, dat houdt de wereld nog iedere dag bezig.

Ik hoop en bid dat de gedachtenis van de overledenen, het noemen van hun namen, ons dichterbij God brengt. Onze geliefden zijn niet hier, het graf is leeg, maar hun leven staat ons helder voor de geest.

En ik ken geen diepere troost dan dat God de hoeder en bewaarder is van onze geliefden die gestorven zijn.

Volgende week zondag is het Advent. Niks geen einde der tijden, niks geen doemdenken, maar de geboorte van het Licht in deze wereld, dat is onze toekomst. We mogen verlangend uitzien naar Gods Rijk, want het zal ons bevrijden van verdrukking en verdriet. En we zullen al een begin smaken van de vreugde die er in het Koninkrijk is.

Gemeente, dit is het evangelie van deze dag voor u en mij.

Moge God dit woord zo in ons hart leggen, dat het ons kracht en richting geeft, iedere levensdag, tot het moment dat ook wij God zullen ontmoeten.

Zo durven wij geloven, in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

AMEN